Debreczen, 1898. XXV. évfolyam 282. sz. Péntek, december 2.

Előfizetési árak:
Egész évre 10.— frt
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy hóra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Főpiacz, a városházzal szemben.

Hirdetések:
Egy hasábos petit soronkint 5 krjával számittatnak.

MŰEGYET. TÁRA

Ötven év.

— december 2.

Vannak emléknapok, a melyek jelentősége felülemelkedik a mindennapi krónikán s nem a hozzájuk füződő históriai emlékezés adja meg nekik az igazi reliefet, hanem a szorosan vett emberi vonatkozás.

A mi szeretett királyunk ma ünnepli félszázados uralkodói jubileumát. Nem a históriai emlék az, mely e napon megragadja lelkünket, hanem a tisztelet, a hódolat és rajongó szeretet érzete az *ember* iránt, a kit a végzet kimagasló polczra helyezett s a kit uralkodói s emberi erényei messze fölülemelnek a mindennapin. Egy nagy korszakot töltött be élte hivatásából s a magyar nemzet nem e korszak kiindulási pontjára szegzi tekintetét e pillanatban, hanem e korszaknak arra a mozzanataira, a melyek a király és nemzet szivét és érzéseit egybeforrasztották.

Nem napot és évfordulót tekintünk, nem eseményt ünneplünk, hanem királyunkat. S midőn hálaima kél a magyarok ajkain, a nemzet fölött őrködő isteni gondviselésnek szól az, a mely *ezt a királyt* adta nekünk s ennek a királyunknak hosszu életet adott, hogy népeit boldogithassa.

Érezzük e pillanatban mindnyájan, hogy nem a korona az, a mely valóban uralkodóvá teszi az uralkodót, hanem a népek szeretete. Nem a trón fénye emeli az uralkodói méltóságot, hanem a hódolat és ragaszkodás, mely a nemzet szivéből a trónra árad. — Mert csak ott ragyog egész teljességében a trón fölséges varázsa, a hol az uralkodó szivében a nép s a népnek szivében az uralkodó lakik. A kölcsönös szeretet és bizalom kapcsolhatja csak szétválaszthatatlanul össze az uralkodót népével. S ez a szent kapocs — a szeretet és bizalom kapcsa — füzi a magyar királyt a magyar néphez s a magyar nemzetet koronás királyához.

Bánatban s örömben együtt érez a király és nemzet. Átérzik s átszenvedik egymás baját s együtt örvendenek, együtt ünnepelnek, ha a boldogság verőfénye derül rájuk.

Nekünk, magyaroknak, minden bajunkban vigaszul, minden szenvedésünkben segitségül áll fölöttünk a szerető király. Jó és balszerencse közt támaszunk és védőnk, vigaszunk és reményünk, biránk és atyánk. S viszont, midőn jöttek a sors nagy csapásai, a melyeknek terhe alatt összeroskadt a királyban az ember, — ott volt királya mellett a vele együtt szenvedő, az őt rajongással szerető magyar nemzet.

Nem rideg kötelességből hódol a magyar királyának, érzése nem a merev lojalitásból fakad; az alattvalói hódolatának és szeretetének tiszta forrása, az őszinte szeretet és nagyrabecsülés.

A magyarok fohásza száll ma az ég felé, hogy a nemzetek fölött őrködő isteni gondviselés tegye boldoggá a királyt s tartsa meg sokáig mindnyájunk boldogságára, mindnyájunk vigaszára. Mert a király boldogsága a nemzet boldogsága, az ő élete a nemzet élete.

— **Anglia fenyegetőzik.** Az angol kincstár első lordja, Balfour Artur, Bristolban beszédet tartott s szólt a szudáni kérdésről és a krétai megállapodásokról. Az utóbbira Balfour azt a különös megjegyzést tette, hogy ha netán valamelyik külföldi államférfiu abban a hiedelemben ringatóznék, hogy Anglia türelme kimerithetlen, akkor az nagyon tévedne; Balfour reméli azonban, hogy ezt az államférfiut nem fogják kinos tapasztalatok észretériteni. Hogy ez a fenyegetés nem szól e Murawiev grófnak, arról a bristoli beszéd hallgat. Az afrikai kérdésről azt mondja, hogy az összes czivilizált államoknak érdeke követeli, hogy a föld czivilizálatlan részeibe kiterjesztessék az állami rendszer erős és jó kormányzata. Különben — szólt Balfour — Isten nevében hadd haladjon Franczia-ország is előre ezen a téren a maga szferájában, ugy mint Németország és a belga király a magukéban.

— **Apponyi udvarnagy kitüntetése.** Apponyi udvarnagy a jubileum alkalmával az első osztályu vaskorona rendet kapta Ő Felségétől.

Országgyülés.

Budapest, december 1.

A mai ülés első szónoka nagytiszteletü *Marjai* Péter ur volt, aki bokrétába füzte mindazokat a „sérelmeket“, a miket az elvtársai már eldörögtek. Természetesen a maga fogalmazásában és főként az ide gen szavakat a maga specziális kiejtése szerint.

Nagyon nagy lenézéssel nyilatkozott *Bánffy* báró *naivságáról*, de annál dörgedelmesebben haragudott azon, hogy a rendőrség bevonult az autonom iskolákba, a hol a fiatalság honifjui fájdalmának adott csak kifejezést.

— Mit tőnek ez ifjak, hogy igy bánnak vala velük — méltatlankodék Marjai Péter — bevertenek avagy csak egy kegyelmes, avagy méltóságos, avagy csak nagyságos, de sőt csak közönséges fejet is? Nem tették és mégis!

Majd a költészet mezejére tért át, mondván:

— A kultuszminiszter az ifjuság lelkesedését a Bánffy-kormány jargonnyával ilyenformán akarja irányitani:

Első sorban provizió,
Husos fazék; mi benne jó!
Ez az ifjuságnak való!

Majd a — históriára tért át. ***Hentzi*** szerepléséről Budavára elfoglalásánál olvasott fel szerinte teljesen autentikus leirásokat, melyeknek hitelességét azonban lényegesen meggyöngitett Hentaller Lajos aki állandóan tagadólag rázta a fejét.

Utánna *Szemere* Attila következett.

Beszédének a bevezetése egy kis — leleplezés volt.

— Mincs már az országban olyan naiv ember — mondotta — a ki tisztában nem volna vele, hogy a vitának, a mely itt folyik, nem az indemnitás a tartalma. Hogy ez a vita nem bizalmi, hanem hatalmi kérdés.

— Ohó! Ohó! — kiáltották gunyosan balról.

— Csak *Apponyi* Albert gróf szavait idéztem — mondja Szemere, a mire a jobboldalon viharos tetszés támadt.

— A önök küzdelmének igazi czélja, hogy Szilveszter éjszakáján a kormányt odaszoritsák a lemondás és a törvénysértés dilemmája elé. A kormány mindenesetre tudni fogja, mit tegyen . . .

— Lemond! kiáltotta Blaskovich Ferencz.

— Lemondana, válaszol menten Szemere Attila, ha a *többség* kényszeritené ebbe a helyzetbe: de ha a kisebbség nyomása alatt tenné: ez a minoritás uralkodásának szankcziónálása volna, egy képtelen tan szentesitése.

A többség helyeselt, a baloldal pedig zugott, viharzott.

Közbe *Szemere* elnöki figyelmeztetést kapott, hogy ne vonja be a vitába a koronát.

Majd *Iványka* Oszkár tett egy közbeszólást:

— Pedig Szemere is függetlenségi párti volt.

Ez a kis meejegyzés keserü gyümölcsöt termett a nemzeti pártnak.

— Függetlenségi párt sohase voltam — fordul Apponyiék felé *Szemere* — nemzeti párti képviselőjelölt azonban voltam. Voltam pedig abban az időben, mikor a nemzeti párt saját magáról abban a meggyőződésben volt, hogy ő a — kötelező polgári házasság hive.

A sikerült vágás óriási tetszést keltett; a nemzeti párt pedig — nyelt egyet és némá maradt. Nyelni-valóval egyébként bőségesen ellátta Szemere ezután is.

Nagy tetszést keltett beszédének az a passzusa, a mely a választásokról szólt.

Az őszi idény bekövetkeztével bátorkodom teljesen friss árukkal felszerelt **füszer üzletemet** a nagyérdemü vásárló közönség becses pártfogásába ajánlani. — Elvem pontos kiszolgálást adni és jutányos árak mellett számitani. Tisztelettel

Deutsch Lajos előbb **Varga Lajos**
füszer-, csemege-üzlete 984—25
Piacz-utcza 38. a magy. kir. főposta mellett.

— Igaz, mondotta, hogy vannak kerületek, a melyek a választásaikról hirhedtekké lettek, ilyen például a szentendrei kerület, de vaneak, mint a czeglédi, kerületek, amelyekben esődöt mond minden korrupt törekvés. Mi akadályozza meg az ország kerületeit abban, hogy a *czeglédi* kerület példáját kövessék és ne a *szentendreit*?

Szemere beszéde a jobboldalon igen nagy sikert aratott. Tetszés, taps ás éljenzés zugott utánna sokáig és gratulált szinte az egész párt, élén a miniszterelnökkel és a miniszterekkel.

Az indemnitást nem szavazza meg, mert ezt politikai meggyőződése tiltja.

Szünet következett, a mely után Rohonyi Gyula mondott, a szabadelvüpártról nagy figyelemmel hallgatott, nagyon tárgyilagos hangu és mélyreható kritikáju beszedet. Első részében ez a beszéd polémia volt Apponyi Albert fejtegetései ellenében, a melyeket helyenkint zajos sikerrel czáfolt meg.

Apponyi Albert gróf — mondotta — kijelentette, hogy a kormány megnyugtató felvilágositásaiban nem bizik, mert az osztrák kormány kijelentései ezekkel ellenkeznek. Apponyi gróf nem bizik a magyar kormányban, de bizik az osztrákban, holott a törvény is Bánffy miniszterelnök korrekt nyilatkozatai mellett van.

Nagy hatással fejtegette az indemnitás igazi lényegét és természetét. A kik az indemnitást bizalmi kérdésnek tekintik, összetévesztik az indemnitást az apropriácziával, a mely a kormánynak a költségvetés végrehajtására jogot ad, mig a költségvetés megtagadása egyenesen az alkotmány elleni bün. Angliában ez egyszer fordult elő, Pitt alatt és az angol nemzet megsemmisitő kritikát gyakorolt azok felett, a kik ebben részesek voltak. Zajos tetszés között polemizált Bartha Miklóssal, a kinek alaposan elbánt azzal a vádjával, mintha a szabadelvüpárt hütlenné vált volna Deák Ferencz hagyományaihoz; majd az ellenzéki felirati tervezet passzusait vette sorra és czáfolta meg ujult nagy tetszés között.

A többségen a nyugodt hangu, okos és érvekben gazdag beszéd, a mely különösen a felirati tervezettel foglalkozó részében frappáns detailokban bővelkedett, sürün megujuló, zajos hatást keltett.

— Ha a felirat törvénytelen eredetünek tartja a Házat, miért nem kéri a feloszlatást? . . .

— Beleegyezünk! — kiáltják balról.

— De nem kérték! . . . Sőt a mi sorainkból kérnek uj kormányt . . .

Beszéde végén kijelentette, hogy az esetleges ex-lex állapotáért a felelősség az ellenzéket terheli, amely azt előidézte.

— Hagyjanak fel az obstrukczióval! — mondotta.

— Még csak most kezdjük igazán! — kiáltja Károlyi István gróf.

A többség zajosan meghelyeselte a beszédet, amelylyel az ülés is bevégződött.

A főrendiház ülése.

A főrendiház ma d. e. 11 órakorrövid ülést tartott, mely kizárólag **Ő felsége ötven éves uralkodói jubileumának** volt szentelve.

Az ülésen *Károlyi* Tibor gróf elnökölt.

Czirákv Antal gróf jegyző: (Olvassa a belügyminiszter átiratát, mely szerint ő császári és apostoli királyi Felsége trónraléptének ötvenedik évfordulója alkalmából ez évi deczember hó 2-án, a Nagyboldogasszonyról nevezett budavári főtemplomban délelőtt tiz órakor ünnepies istenitisztelet fog tartatni.

Elnök: Az ünnepies istenitiszteletről a méltóságos főrendek az elnökség által külön körözvények által értesittettek.

Méltóságos főrendek! (Az elnök és a Ház tagjai felállanak.) Felséges urunk királyunk bolnap üli meg ötven évi országlásának ünnepét. Őseiktől drága hagyományképp átöröklött hüséggel környezte mindig a magyar nemzet koronás királyát. Mindenkor és minden alkalommal kifejezést adott őszinte ragaszkodásnak; ép ezért nem kétlem, hogy a méltóságos főrendek örömmel ne ragadnák meg ez alkalmat is bensőleg érzett legszivélyesebb, őszinte üdvkivánatainak kifejezésére.

Bátor vagyok tehát inditványozni, hogy a méltóságos főrendek ő császári és apostoli királyi Felsége országlásának ötvenedik évfordulója alkalmából bensőleg érzett *őszinte szerencsekivánataiknk jegyzőkönyvükben kifejezést adni méltóztassanak.* (Élénk helyeslés.)

Amint kiveszem, a méltóságos főrendek szerencsekivánataiknak jegyzőkönyvükben kifejezést adni méltóztatnak. (Élénk helyeslés éljenzés.)

Amint kiveszem, a méltóságos főrendek egyhangulag az *inditványt elfogadni méltóztatnak.*

A jegyzőkönyv hitelesitése után az ülés véget ért.

Apróságok Debreczenből.*

Vasárnap láttam legelőször a debreczeni kollégium várkastélyszerü épületét, a szinészeti jubileum zajos bankettje után gyönyörködtem legelőször a legjobbizü magyar lantos érczszobrában — és mégis: régi kedves emlékek füznek a kálvinista Rómához. Nem a Jókai Mór regényeire gondolok — ez a csodálatos mesemondó ugyanis minden magyar gyermeknek a szive közepébe lopta a régi Debreczen hangulatát, — hanem a magam silány kis irói pályámnak egyik felejthetetlen korszakára, amikor szomjasan, fiatalos hevüléssel faltam az öreg Keresztessy debreczeni krónikáját. Gyönyörüség és szenvedés volt nékem egyszerre ez a kalandos és szomoru diárium; fantáziámat feltüzelte a multak romantikája, de a kezemet megkötötte a tudat, hogy még sohasem jártam Debreczenben. Mint irjon valaki egy debreczeni történetet, ha még szinét se látta a Péterfiának és a Csapó-utczának? Fiatal buzgalmamnak dicséretére válik, hogy nem riadtam vissza a jelentékeny akadálytól; s hála a krónikáknak és a katonai térképeknek, nemsokára sajátkezüleg elkészitettem Debreczen történeti mappáját.

Igy irtam meg aztán a nyiri pajkosok históriáját, e vad és kegyetlen martaló-

* A „Pesti Napló" 331. számából.

TÁRCZA.

A kutya.

Irta: **Töfteleleki.**

Ma mindent csoportositanak. Világos, ha nem akarok az ösmeretlenség homályában elmerülni, nekem is csoportositanom kell okvetlenül. Utánna néztem tehát van-e még valami a földön, a föld felett, vagy alatt, a mit csoportokba össze nem foglaltak, illetve szét nem választottak volna. Mondhatom, a munka emberfeletti volt, de nem sikeretlen.

Nagy örömömre sikerült egyetlen ily szerencsés létezőt megcsipnem.

S e lény nem más, mint a kutya.

Fájdalom, a nagy öröm, mit felfedezésem önmagamnak okozott, rövidebb volt, mint a délelőtti szivárvány, vagy a juliusi harmat. Mert hogyan foglaljam én össze, vagy válasszam szét csoportokba a kutyát? Mikor „kutya vagy eb az mindegy" és „egyik kutya másik eb" szálló igék köztudatba ment igaz volta minden csoportositásra törekvő lépésnek kiméletlenül utját vágja.

*

Szerencsétlenség nélkül mondhatom rendkivül finom ember vagyok, előkelően finom és előzékeny különösen barátaimmal szemben.

Fájdalom! barátim ezen rájnk nézve kétségkivül nagy becsü előnyömet, értéke szerint nem voltak képesek mérlegelni, s ez oknál fogva ma ott állok, hogy egyetlen barátom sincsen.

Ismét fájdalom! A legutolsó barátommal találkoztam a multkoriban. — Ő, mint utólag értesültem, a velem való találkozhatás eshetőségeire számitva, s általánosan ismert finomságom és előzékenységem iránt felette csekély bizalommal viseltetve, egy melák kutyával kisértette magát.

Tehát találkoztunk. — A viszontlátás örömeit nagy gyönyörüséggel élvezve kedélyes diskurzusba bocsátkoztunk, a melák kutya pedig ket hátsó lábaira ülve élénk figyelemmel kisérte beszélgetésünket.

Hatalmas eszméket feszegettünk, a dülőutak kövezése és árkolásról, a községi ravasz szatócs közeli bukásának eshetőségeiről, a mező csőszök megbizhatatlanságairól és a kormány hazafiatlan voltáról. Ez utolsó pontnál azonban némi nemü nézeteltérés fordult elő közöttünk.

Ha jól emlékszem, kissé hevesek is lettünk és kapaczitáltuk egymást szemkápráztató érvek villámló fegyvereivel.

Szokásom szerint és végső argumentum gyanánt, mely előtt biztosan el kell némulnia, szem előtt tartva sokszor hivatolt finomságomat és előzékenységemet, parlamentáris tónusban erélyesen szemébe vágtam immár volt utolsó barátomnak ezen egyetlen ártatlan tömondatot:

— Te kutya!

És ebben a momentumban a kutya ülő helyzetéből felugorva rémes orditással nekem rohant. Pillanat alatt a helyzet magaslatára emelkedtem s veszedelmes voltát a jövőbe látó bölcs pillantással felfogtam, s bár a négy lábu lény személye ellen semmi sértőt nem mondtam, félremagyarázott szavaim helyreigazitása czéljából szót nem emelve, őrült vágtatással iramodtam azon irány felé, hol szerény lakásom van

Nyilván ily pillanat alatt támadt uj ellenségem párbajsegédekért is kiálthatott, mert a kapuk alól innen is, onnan is dühös czerberusok egymást biztató hangos csaholással vetették magukat utánam.

Miután pedig egyetlen párbajkodexben sem emlékszem olyan szabályra, mely előirná, hogy a magát sértettnek érzett fél segédjével együtt hivja ki sértő felét, ez egyszer életemben félretéve az előzékenység és udvariasság szabályait, ruganyos léptekkel nyomultam előre.

Hogy mit, hol és mennyit kaptam, ez értekezés keretébe nem tartozik.

Otthon a sajgó fájdalmak, a szégyen, az előzékenységemen és előkelőségemen ilyetén ejtett foltok komoly elmélkedésre kényszeritettek.

*

S amire előbb rá nem jöttem, az most teljes világosságban áll előttem.

A kutyák tehát két csoportba oszt-

czokét, akik a háboruk viharában a saját véreiket fosztogatták. A kis történeti regény megjelent a Vasárnai Ujság ban s ha firkálásaim közül valami büszkeséggel tölt el, még most, tizennégy év mulva is, az én nyirségi odisszeámra gondolok. Nem az akkori irói kvalitásaimra vagyok büszke, erről ugyan nem igen lenne beszélni való, — hanem arra, hogy leirásaimat maguk a debreczeniek is hünek és pontosnak találták. Pedig a novellában az egész vidék topografiája benne van; s aki a történetet naivnak és együgyünek is találja, arra ugyan mág álmába se gondol, hogy a nyiri pajkosok kalandjait egy tizennyolczéves dunántuli fiu irta, aki még sohase látta a Nagyerdőt és a Hortobágyot.

Most őszülő fejjel, jártam legelőször Debreczenben s hadd mondjam el, a gyerekes dicsekedést: büszke voltam a tizennyolczéves korom chef d'oeuvre-jére. Mindent olyannak találtam, ahogy akkor, fiatalos álmaimban elképzeltem: a Nagyerdőt, a kollegiumot, a Csokonai szobrát a Nagypiacz kofasátrait, a pipázó cziviseket, a hosszu Péterfiát, az embereket, a levegőt, mindent . . . Főképp a levegőt, Debreczen magyar levegőjét, mely a Hortobágy pusztaságáról felém lengett . . .

És ez nemcsak engem tölthet el megelégedéssel, hanem a kálvinista Rómának is dicsőségére válik; mert emberben és városban egyaránt ritka, hogy a valóság nem zökkent ki bennünket a képzelődés illuzióiból. Debreczent szakasztottan olyannak találtam, aminőnek tizennyolcz éves korom hevülő fantáziája elém festette; egyszerünek, kedvesnek, festőinek, romantikusnak és — magyarnak. És milyen magyarnak! Sohase jártam még olyan városban, ahol a magyarság szellője ilyen erőteljesen az arczomba csapna.

* * *

Manapság már nem igen szeretjük a hazafias beszédeket, — egy grammnyi cselekvés többet ér a szemünkben egy métermázsa beszédnél, — de a debreczeni ünnep mindannyiunknak a lelkéhez szólott; ez a város tenni is többet tudott, mint hat lusta vármegye összevéve. Pompás volt hallgatni az öreg Géressy Kálmán felolvasását, amelyből nagyszerü vonásokban domborodik ki az ünneplő város karaktere. Mikor Wesselényi Miklós a maga áldott akcióját megkezdette, Debreczen atyai jó indulattal fogadta keblére a küzködő magyar színészetet; még pedig oly anyagi áldozatok árán, a minőknek manapság is csak ritkán akadunk párjára. 1792-ben, tehát az első szinház megnyitása előtt egy esztendővel, a tüzvész — mint már annyiszor — ismét elpusztitotta a város egy tekintélyes részét; s a tanács nagy fáradtsággal szerezte meg az ujjáépitéshez szükséges fakészletet. És Wesselényi egy levele elég volt, hogy ezt a fakészletet a szinház számára fölajánlják. „Ámbár a város — irják a meghozott végzésben — (amint ez méltóságos báró Wesslényi Miklós ő nagyságának is megirodott) a szükséges materiálékra nézve olyan szorultságba vagyon, hogy a megégett és más mulhatatlanul szükséges épületekhez megkivántató fánál és deszkánál egyéb nincsen, az is pedig a város szükségeire nem elégséges; és ugyanezért igyekezett azon a magistratus, hogy más uton-módon épülhessen fel a theatrum, de mivel semmi egyéb igyekezeteiben nem boldogulhatott, hogy a magistratus a publikum várakozásainak, avagy csak némely részbeu eleget tehessen és ezen czélt is előmozdithassa, oly reménység alatt, hogy még ezen napokban szerezhet a város szükségeire megkivántató materiálékat, kész a mi van, a theatrum felállitására forditani, és azt a város költségein fel is épittetni a Fejér Lónál.

Hol az a magyar város, mely az áldozatkész Debreczen példáját követte volna? Az öreg Géressy felolvasása nem egy hasonló vonásról emlékezett meg; és a nagyközönség, mely a megyei székház termében a tanulságos előadást végighallgatta, gyönyörüséggel idézte vissza emlé emlékezetébe a rég elporladt városi urakat, a kik nemcsak beszélni, de hazafias lélekkel tenni is tudtak a magyar nyelv és a magyar érzés érdekében. Sőt nemcsak ezt tették, de ennél jóval többet is: féltékenyen vigyáztak, hogy az aktorok és actrixek a privát életben is méltók legyenek a közönség tiszteletére. „A ki uekünk a lángoló Bánk bánt játsza, azt ne dobják ki részegen a korcsmából" — mondták az erkölcsös széniorok, s aggódva czitálták szinük elé az első debreczeni szinigazgatót: Sehy Ferencz uramat, akit egykori irások nem igen mondanak catói jellemnek.

Szép volt az öreg E. Kovács Gyula ódája is, melyet a bárányatillás kolozsvári müvész a mai kornak már szinte szokatlan páthosszal adott elő. — A kollégiumi ifjuság láztól kipirulva hallgatta, a szavalat végén pedig olyan dörgedelmes tapsvihar tört ki, a mely egy kisebbszerü menydörgésnek is beillett volna. Ebben már nemcsak az ifjuságnak volt része; az öregek is az elődök szent mámorával hallgatták a porrálett nagyok dicsőségét. Utóbb aztán mindannyian a székház elé özönlöttek, ahol egy lelkes fiatal szónok: Bakonyi Samu doktor tüzes beszéde után lehullott a lepel arról a kis fekete emléktábláról, mely az első debreczeni szinészek emlékét adja át a jövendőknek és a halhatatlsnságnak. Ez igazán gyönyörü tableau volt; a Nagypiacz sárga házain olaszos napsugár tánczolt, a trikolorok alatt feketeruhás urak, tavasziasan öltözött szép asszonyok czifraszürös civisek, az emléktábla alatt a főiskolai kántus, mely a Hymnust és a Szózatot énekli . . . A Hymnusz legelső akkordjára mindenki lekapja a kalapját s födetlen fővel fürészti meg lelkét a tiszta hazafias érzésekben, melyek e puritán magyar várost átlengik . . . Oly tiszta, harmonikus hangulat ömlik el az egész képen, hogy mindenki ezt gondolja magában: Mégis csak szép dolog magyarnak lenni! Ötven kulturegyesület és kétezer hazafias beszéd nem szerezhet annyi hivet a magyarságnak, mint ez a füszeres debreczeni levegő . . .

*

Komjáthy János, a mostani debreczeni direktor érezte, hogy mivel tartozik a multaknak: s a jubileum alkalmából olyan három diszelőadást rendezett, hogy a legkényesebb gourmandok is meglehettek elégedve az estéjükkel. — Hazafias darab, operett, népszinmü, opera és ünnepi játék szinesen váltakozott a programmban s a többek közt igen stilszerü, ósdi előadásban mutatták be a Kisfaludy Fösvény-ét, melyet Budapesten is érdemes lenne föleleveniteni. Megható volt

---

hatók és pedig 1-ször valóságos kutyákra, 2 szor mü kutyákra.

A valóságos kutyákat a mükutyáktól pillanatra megkülönböztetheti mindenki, aki a következőket figyelmen kivül nem hagyja:

1. A valóságos kutya megjelenése szerény és biztos, kivéve ha veszélytől kell tartania. Ruházata egyszerü testhez álló szabásu és előkelő. Kifogásolható annyiban, a mennyiben ünnepélyes alkalmakkor is köznapi ruhában jelenik meg.

A mükutya ellenben finoman öltözködik, ruháit elegáns szabóknál és részletfizetésre rendeli meg s ünnepélyes alkalmakkor feketében, vagy frakkban, esetleg egyenruhában parádézik.

2. A valódi kutya vagyontalan, szerényen táplálkozik, itala kizárólag a viz s ha a rá vetett adó ki nem fizettetik, felvilágosult századunk szégyenére büntetlenül és kegyetlen torturák között kivégeztetik s lehuzatván bőre, azzal fizeti ki tartozását a magas kincstárnak.

A mükutya is gyakran szegény fráter, ámde fényes estélyeket csap, válogatott inyenczségekben duslakodik, törleit vagy franczia pezsgőt iszik, finom szivarokat sziv s ha adóját ki nem fizeti, legrosszabb esetben kifizetetlen butoraira rendeltetik el foglalás.

3. Ki ne olvasott volna ugy az ábéczés könyvben, mint az ifjusági iratokban és kalandos utazásokban a valódi kutya hüségéről és háládatosságáról.

Mert a hüségnek volt képe s már az ókori görögök kétfelé vágott tetemei között vanultak el, igy erősitvén meg fogadásukat, hogy a békét hiven megtartják s mint hála jelképéről fejedelmek levonatván a bőrét, arra irták a jó szolgálatok fejében hálául adott donátiót.

Mindez a mükutyával meg nem történik. Hüséget nem mutat mindig, de intrikál és elégedetlen s ki tehet róla, ha a jalom sülyedő hajóját patkány módra rögtön elhagyja.

4. A valódi kutya engedelmes.

No a mükutya is felettébb az, csak hogy mig amaz éhesen is szót fogad, emez csak ekkor, ha jóllakik.

5. Mindig könny rezdül meg pilláimon, mikor olvasom azon kutya bus históriáját, mely urát annak elveszett pénzerszényével szájában kisérte s daczára annak, hogy ütötte verte a gaz a szegény párát, mégis követte, a mikor is az állhatatosságán feldühödve lelőtte a pincsit és a felfordult dögöcske szájából kifordult az arany tekercs.

És oh mindegyik mely éber őrzője gazdája vagyonának? A ki nem hiszi, annak először még eddig kutyája nincs, vagy még nem volt, vagy nem olvasta a miniszterileg engedélyezett népiskolai olvasókönyveket.

A fentebbi dolgot egy mükutya dehogy tenné. Ellenkezőleg együtt lop a tolvajokkal s vagy paralizis progressivával vágja ki magát ha rajta csipik, vagy megugrik Amerikába mig valahol meg nem csipik.

6. A valódi kutya hizeleg és farkát csóválja.

Ezt cselekszi a mü kutya is, de csak felfelé, lefele ellenben zsarnok és dölyfös.

*

Áh áh! éppen találkozom az én melákommal. Ő nagyon komoly és zordon, a mi a párbaj codex szabályaival ellenkezik, mert hisz ő volt a győző. En azonban — minthogy szájkosárral volt ellátva — előkelő elegánciával eléje lépve elmondom előtte fenti distinktióimat a valódi és mükutyáról.

— Meg van-e ön elégedve igen tisztelt ur ez elégtétellel?

— Meg — meg — vakkantja meghatottan. Mindazonáltal bizonyos okból nem foghatok kezet.

— No jó — vetem oda alig elpalástolható malicziával — mért mondja mégis a feldühödt ember embertársának végső sértés gyanánt bizonyos bővitéssel:

— Te kutya!

— Nem tudom,

— Nohát meg mondom én. Azért, mert a kutyának is legelkeseredettebb ellensége a kutya.

A melák helyeslőleg mormogott.

az a ragaszkodás, melylyel a zsufolt nézőtér az ő régi kedvenczeit: a vendégmüvészeket fogadta. Ujházit, a mestert, a kire a város, mint szülöttére büszke visszafojtott lélekzettel hallgatták, a Prielle Kornélia megjelenésekor pedig minden ember egy akarattal fölállott a helyéből. A kegyelet megnyilatkozása volt az az ötlet is, hogy a debreczeni szinpad öregjeit is visszaszólitották egykori dicsőségük szinhelyére: E. Kovács Gyulát, a Mándokypárt és az őszhaju Borándot. A modern irodalmat a Rákosi Viktor személyében tisztelték meg; az Aranylakodalom szinrehozott részlete annyira tetszett, hogy a kitünő irót kétszer egymásután hivták ki a vasfüggöny ajtaján át. Föl kell jegyezni, hogy ezek voltak a leghosszabb diszelőadások a szinmüvészet egyetemes történetében; vasárnap éjfél felé még jóformán a felét se játszották le a kitüzött programmnak. Mire a záró apotheozis görög tüzét meggyujtották, a Hortobágy felől már hajnali szellők lengedeztek; s a zenekar harsonáinak dörgésébe belevegyül a kakasok kukorékolása...

* * *

Az a jókedvü anekdotizálás, mely a jubileámi napokat ugy hajnaltájban befejezte, természetesen nem tartozik a hivatalos keretbe, de egy történetet az anekdoták százából is megkell mentenünk a hallhatatlanság számára. — A történet Teleki Sándor grófról szól, a jeles naturalista iróról, a ki valaha igaz magyar emberként gyülölte a pennát és a papirost. A gróf egy izben vendégeket hivott meg koltói kastélyába; de mivel maga Nagybányán mulatott, egy parasztsuhanczot küldött ki Koltóra, hogy a grófnénak a vendégséget bejelentse. A küldönez, a kinek az agyveleje nem igen nyomott kétezer grammot, áhitatosan hallgatta, hogy miről van szó, de mikor a gróf kiexaminálta, hogy mit kell majd mondania, kiderült, hogy semmit sem értett meg az üzenetből. A gróf ujra hozzáfogott a magyarázathoz, de a fiatal kölyök egy órai magyarázás után se tudta elrecitálni a mondókáját. Teleki Sándor dühöngött, a körülállók nevettek és valaki később szerényen megjegyezte:

— Nem volna jobb, ha a gróf levélben irná meg az üzenetet?

— Levélben! — mordult fel Teleki Sándor megbotránkozva. Hogy én most leüljek és levelet irjak? Már akkor inkább még 24 óráig beszélek neki . . .

És ez a férfiu később annyira megszerette az irást és a litteraturát, hogy minden áldott nap megirt egy tárczaczikkelyt.

*

Mikor a kupé ablakából még egyszer visszanézünk a reggeli ködben uszó rónaságra, mindnyájan igy sóhajtunk föl:

— Csak még öt ilyen város, mint ez — és a szegényeknek, meg az ispotályoknak lehetne ajándékozni az E. M. K. E. és a F. M. K. E. százezreit!

Szomaházy István.

Az ipartestület első előjárósági ülése.

Debreczen, deczember 2.

Az alig három nap alatt megalakult ipartestület tegnap tartotta első és alakuló ülését a városháza nagy tanácstermében, *Tóth* Kálmán testületi elnök vezetése mellett, mely gyülésre a meghivókat a rendőrfőkapitány, mint első foku iparhatóság, bocsátotta ki. Elnök üdvözölvén a megjelent tagokat, az ülés jegyzőkönyvének felvételére *Vetéssy* Bélát, az iparoskör titkárát, hitelesitésére pedig *Riesz* Henrik kocsigyáros és *Nagy* Gábor kötélgyártó előljárósági tagokat kérte fel.

Felolvastatja a mult ülés jegyzőkönyvét, majd dr. *Boldizsár* Kálmán iparhatósági biztos kért szót, és ismertette a most megalakult ipartestület fontos teendőit, reámutatva azon hátrányokra, melyek az ipartestület ellenzői által annak megalakulása ellen évek hosszu során keresztül gördittettek; kifejti az ipartestület fontos létkérdését, mely nélkül ma már a legkisebb község sem képes ipar tekintetében a kivánt fejlődést elérni. — Végre meleg szeretettel áthatott beszédben kérte az előljáróságot, hogy félretéve minden ellenszenvet, egyesült erővel arra törekedjenek, hogy az ipartestület érdekeit minél előbb előmozditsák.

Az éljenzéssel fogadott beszéd után *Tóth* Kálmán elnök fejtette ki szakprogrammját, kérve az előljáróság jóakaratu támogatását.

Ennek befejezte után a szabályszerü tárgyalás vette kezdetét s első sorban is elnök ajánlatára az alapszabályokban megállapitott két alelnöki helyre *Serly* Ede és *Kurucz* Miklós egyhangu lelkesedéssel megválasztattak. Pénztárnok lett *Dávidházy* Kálmán könyvkötő. Amennyiben ugy az elnökké megválasztott Tóth Kálmán, valamint a mai ülésen pénztárnokká megválasztott Dávidházy Kálmán helyei betöltésre várnak, e megürült helyekre a legtöbb szavazatot nyert K. *Tóth* Sámuel esztergályos, és ifj. *Kostya* János aranymüves póttagok behivása rendeltetett el.

Az alapszabályok 2000 példányban való kinyomatása rendeltetett el. A békéltető bizottság alapszabályainak megszerkesztése mindaddig felfüggesztetett, mig a legközelebbi gyülésen a jogtanácsos megválasztása eszközöltetik.

A *tagdijakra* vonatkozólag elhatározta az előljáróság, hogy az előleges költségek fedezhetése czéljából a *városi tanácstól kétezer forint kamatnélkül visszafizetendő* kölcsönt fog kérni.

Beható eszmecsere után az előljáróság helyiségeül a város által most épitendő uj bérház emeletén levő négy szobás lakás fogadtatott el. Elnök felhatalmaztatott, hogy erre nézve a városi tanáccsal a szükséges szerződést kösse meg.

A legfontosabb állást, vagyis a *jegyzőit, országos pályázat utján kivánják* betölteni és erre nézve felhatalmazást nyert az elnökség, hogy a pályázati feltételeket nemcsak a helyi lapokban, hanem az országos hivatalos közlönyben is közzétehesse, ellenben az irodatiszti, pénzbeszedői és hivatalszolgai állások csak a helyi lapokban lesznek közzétéve.

A jogtanácsosi állás szinte hirlapi felhivás utján beadandó pályázatok alapján fog betöltetni, még pedig a legközelebb tartandó ülésen.

Ez alkalomból kifolyólag kimondani véleményezi az elnök és az határozattá is emeltetett, hogy minden csütörtökön délután öt órakor a testület tényleges működésének megkezdéséig ülés tartassék.

SZINHÁZ.

Szinházi müsor.

Pénteken, deczember 2-án („C" bérletben) *A párisi rongyszedő.* Dráma.

Szombaton, deczember 3-án („A" bérletben) *Oroszlánvadász.*

Vasárnap, deczember 4-én, délután: *Virágcsata*: este 7½ órakor, bérletszünetben: *Mozgó fényképek.* Stein (Benkő) A. cinematografus közremüködésével.

Hétfőn, deczember 5-én, („B" bérletben) *Száraz kenyér.*

Kedden, deczember 6-án, („C" bérletben) *Gésák.* Operette.

Szerdán, deczember 7-én, („A" bérletben) uj betanulással, először: *A gascognei nemes.* Regényes vig opera.

Csütörtökön, deczember 8-án („B" bérletben) másodszor: *Ugyanaz.*

Pénteken, deczember 9-én, („C" bérletben) ujdonságul, először: ***A hálókocsik ellenőre.*** Vigjáték 3 felvonásban.

Szombaton, deczember 10-én, („A" bérletben) másodszor: *Ugyanaz.*

Vasárnap, deczember 11-én, délntán: *A gyimesi vadvirág*; este 7½ órakor, bérletszünetben, — ujdonságul — először: *Talmi herczegnő.* Eredeti nagy operette 3 felvonásban. Irta: Kövessi A. Zenéjét szerzette: Konti József.

—

Durand és Durand.

Ki tegnap e talpraesett bohózat előadását végig nézte, annak önkéntelenül eszébe kellett jutnia, mily pótolhatatlan lesz nemcsak a közönségre, hanem a társulatra nézve még inkább a *Szathmáry* távozása. — Sokszor tapasztaltuk, ha Szathmárynak nagyobb szerepe van, akkor az egész előadás az ő kitünő játéka szerint finomul, s vele és általa a többiek is jobban játszanak. Olyan e jelenség, mint mikor egy vezér-ember lelkes beszédének hatása alatt sokszorozódni érezzük erőnket, a szónok tüzétől a mi lelkünk is hevül, s rendes mindennapi állapotunkból kiszakitva magunkat a szónokkal és szónok által felsőbb régiókba emelkedünk. Korántsem azt akarjuk e hasonlattal mondani, mintha a többi szinészek egyedül csak Szathmáry által játszanának jól s egyéni müvészetök másképen nem is domborodnék ki, hanem tagadni sem lehet, hogy az előadáson elénkség folytonosság ömlik el, mihelyt annak Szathmáry a lelke. Ezt tapasztaluk tegnap.

A szüklátkörü s nemesi voltára szörnyen büszke vidéki birtokost *Szathmáry* kabinet alakitásban mutatta be. Csaknem minden jelenésével tapsokra ragadta a közönséget. Mellette *Kiss* Irén és *Tanay* é az érdem, kik félszeg szerepük komikumát teljesen kiaknázták s megkaczagtattak, a jó *Szikla y* ezuttal dadogó előadást tartott s szerepének czélját elérte, mint csaknem mindig, *Halmy* Margit és *Székely* Sándor előkelő játékukkal váltak ki. A nézőtér félig sem volt telve, pedig kik ott voltak, jól mulattak. (*kb.*)

— **A szinészeti kiállitás.** A debreczeni szinészet száz éves jubileuma alkalmából megnyitott szinészeti kiállitás még mindig megtekinthető. A ki szereti a mult szép emlékeit, ki érdeklődik azok iránt, kik lelkük odaadó buzgóságával ápolták, müvelték a müvészeteket, az ne mulassza el e gazdag és szép kiállitás megtekintését. Száz évről beszél ez a kiállitás és egyuttal a mostani kor hálájáról, mely a feledésből kiragadva a százéves szinészet szép emlékeit — azokat összegyüjtötte a jelen felemelő példájának, a multak emlékezetének és a jövő vigasztalására. Dicséret illeti meg a „Csokonai-kört" és a jubileumot rendező bizottságot ezen fáradságos munkájáért, mert száz éves történetét mutatták be annak a müvészetnek, melynek Debreczen száz éven keresztül dajkája és patronusa volt.

A kiállitás délután 6 óráig látható, midőn felhivjuk az érdeklődő közönség figyelmét e páratlan gazdagságu kiállitás megtekintésére, egyben adjuk a rendező bizottság következő értesitését:

A szinészeti emlékkiállitás a kereskedelmi akadémia palotája disztermében decz. 4-ike, azaz vasárnap délutáni 6 óráig lévén látható, felhivjuk a n. é. közönséget annak megtekintésére. Ugyanott a Csokonai-ereklyék is megszemlélhetők. A kiállitás nyitva van d. e. 9 órától d. u. 6 óráig. Belépti dij személyenkint 20 kr. Tárgymutató 5 kr. Debreczen, 1898. deczember 1. A szinészeti emlékünnepély rendező bizottsága.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára irni, ha lehet porzó nélkül!

—

Deczember.

Minden év kicsiben egy emberélet. Születik ez is, az is, tavasza van mind a kettőnek, a nyár sok munkát ad minden évben és munkával telik el az emberélet nyara is és végül őszi haldoklás után meghal az év, elfogy az ember életereje. Nagyon régi lehet ez a hasonlat, poéták munkái sokszor éltek vele és ha szobrászok testet, festők alakot akartak adni például a télnek, mindig öreg embernek, öreg asszonynak tüntették föl. Ez az öreg totygós lépéseivel most kopogtat nálunk. Be kell vallanunk, mert a kalendárium mondja, bárha minden külső jel ellene vall. Hó helyett viz és sár, felhők helyett kaczagó kék égről betörő napfény, a hideg nem vaczogtatja meg az ember fogát, de lekivánkozik a testről a télikabát. A külső jelek közül csak egyetlenegy ad igazat a kalendáriumnak: deczember elsején mindenki őszülni kezd, mert a szeretet ünnepe, mely erre a hónapra esik, alaposan kiforgatja a zsebét.

A szeretet áldozattal jár s ennek az áldozatkészségnek deczember a próbaköve.

Ahová megyünk, ahová lépünk, minden szóban ezt halljuk és ezt látja a szem mindenütt. A család erre gondol, az utcza is mutatja és mindez uj külsőt ad a fővárosnak. Megszaporodik a sétálók száma, akik mindannyian üzleti ügyben járnak, az egyik venni akar, a másik eladni és este, ha kigyulad a kirakatokban a villamos fény, ott tolong az utcza népe a kirakatok előtt és nézi, ami szemnek, szájnak kedves. Olyan a város, mintha csupa gazdag ember laknék benne, mert vásárolni megy a kevésbbé tehetősebbje is. A sok fény egészen elvakitja a szemet, mely elszokik a sötétségtől és nem látja meg, a mi abban él és mozog.

Deczember ezt a sötétséget is a szemünk elé tolja, mint a fényt és az elvakitott szemnek, ha betelt a fény látásával, meg kellene látnia a sötétséget is. Hogy sokfelé van ilyen sötétség, az ujságok figyelmes olvasói már észrevehették. Jótévő egyesületek fölszólitották a közönséget, hogy amikor eltemetik az évet, ne feledkezzék meg az egyesület pártfogoltjairól, a kik sorssujtotta emberek, vakok, némák, süketek, vagy nem a szemükre, hanem az értelmükre borult a sötétség; asztaltársaságok már siettek tudtára adni országnak-világnak, hogy itt vagy ott szegény gyermekeket ruháznak fel, a kiknek látására közönséget csődítenek, hadd lássa a jótett hivalkodását és a sötétségben élők köteles megalázkodását.

Kevés az olyan nemes ember, a ki maga keresi föl az áldozatokat. Az emberi hiuság sokkal nagyobb, mint az a szeretet, melyet Krisztus prédikált és minden parancsot inkább követnek az emberek, mint azt, amely a jobb kéz és a bal kéz munkájáról szól. Pedig az igazi jótékonyságnak az a valódi formája, amelyről nem tud a világ és nem örökitik meg fehér papiroson fekete betüvel. Csak kettőnek szabad róla tudnia: annak, a ki ad és annak, a ki kap. Csak egy lehet a jutalma: az a megnyugvás, hogy kötelességünket teljesitettük. Csak egy lehet a czélja: embertársaink önzetlen megsegitése.

A mikor deczember zörget az ajtónkon, gondoljunk erre mindannyian és gondoljanak rá különösen az asszonyok, a kiknek egy nagy kiváltságuk van a férfiak fölött: a szivük, mely fogékonyabb a nemes érzések iránt, mert nem von rá kérget az élettel való küzdelem.

—

— **Istenitisztelet a királyért.** Ő felsége ötvenéves uralkodói jubileuma alkalmából ma délelőtt délelőtt hivatalos istenitiszteleteket tartottak. A városi tanácsot és a tisztikart *Simonffy* Imre kir. tanácsos polgármester vezette, a megyei tisztikart pedig *Degenfeld* József gróf főispán. Ugy a nagytemplomban, mint a r. kath. templomban az isteni tiszteleten képviselve voltak a katonái és az összes állami hatóságok. A nagytemplomban *Mitrovics* Gyula ev. ref. lelkész végezte az istentiszteletet, a r. kat. templomban pedig *Wolafka* Nándor v. püspök misézett. Délelőtt tizenegy órakor a Deák Ferencz-utczai zsidó templomban volt istentisztelet, melyet *Krausz* Vilmos főrabbi végzett. A hatóságok itt is megjelentek.

—

— **Hálaadó istenitisztelet.** A debreczeni autonom orthodox izraelita hitközség *ő felsége a király 50-ik uralkodó évfordulóját*, reggeli 7 órakor hálás kegyelettel ünnepelte meg a Pásti-utczai templomban a következő sorrenddel: 1. Bekezdési ima: „Ma-tovu“ — 2. A 21—26. zsoltár eléneklése. 3. Könyörgés édes magyar hazánk és ő felsége a király üdvéért és boldogságáért. 4. A 100—117. zsoltár reczitálása. 5. “Hánószén teschuóh“ — 6. Schiffman és Schvarz kántorok által tartott megható zárima. A szorongásig megtelt templom fényesen ki volt világitva és az ünnepély reggeli 8 órakor véget ért.

— **Hajduvármegye közgyülése.** Hajduvármegye gróf Degenfeld József elnöklete alatt Deczember hó 14 én közgyülést tart. A közgyülés egyik tárgyát Csongrád megyei obstrukczió ellenes átirata képezi.

— **Kormányképviselő városunkból.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Csiky* Lajost, főiskolánk theologiai akadémiai dékánját, ezen évben már harmadszor, Marosvásárhelyre érettségi vizsgálati kormányképviselőnek nevezte ki.

— **Értesités.** Az ágost. hitv. ev. egyház decz. 4-én, vasárnap *felügyelőt, gondnokot, pénztárost, ellenőrt és 12 presbytert* választ. A szavazó-ivek az egyháztagoknak postán küldettek meg. A ki szavazó-ivet nem kapott, sziveskedjék ez iránt a lelkészi hivatalhoz (Miklós utcza 3.) fordulni. — Szavazati joggal bir az egyháznak minden önálló férfi és nő tagja (özvegy vagy vegyes házasságban élő nő). A szükséges utasitás a szavazó iven található. Alkotmányos joguknak gyakorlására felhivja az egyháztagokat. Debreczen, 1898. decz. 1. — Az egyháztanács.

— **Lopás a pályaházban.** *Janiska* József vasuti fütőházi munkás eltörődött állapotban elaludt a pályaház egyik várótermében. Föl-ébredéskor az a kinos meglepetés érte, hogy a zsebéből 25 frt készpénzét kilopták.

— **Öngyilkos leány.** Balmaz-Ujvároson, mint levelezőnk irja, tegnap öngyilkosság történt. A reggeli órákban a község közelében a csárda kutjába ugrott egy tizenötéves leány. Azért akarta magát elemészteni, mert az édes anyja megdorgálta, mivel a rosszul horgolt munkáért nem fizettek. A községbeliek észrevették a veszendő leány sirását és kimentették a kutból. A leánynak nem lesz egyébb baja, minthogy némileg beteg lesz.

— **Ajándék előfizetőinknek.** Aki a Debreczeni Ellenőrre e hó elejétől előfizet, *ingyen kapja a Civis Naptárt.*

— **Társadalmi szabályok.** Ha látogatóba mégy, tedd a látogatás idejét az ebéd órájára. Hátha meghivnak? Ez kárpótol a látogatás unalmas voltáért.

— Vendégeidet mindig az ajtóig kisérd, igy meggyőződhetsz arról, hogy 1. csakugyan elmennek és 2. nem lopnak el semmit

— Ha ebédre hivnak és az ebéd 6 órakor kezdődik, ne jelenj meg 8 órakor. nem azért, mintha az illetlenség volna, hanem azért, mert esetleg nem kapsz már enni.

— Ha vacsorára hivnak, ne idd le magad előre. Ezzel megsérted a gazdát. Azt hihetné, hogy attól félsz, neki nincs elég bora.

— Ne tüsszents a levesbe, különösen mielőtt ettél belőle.

— A szót se a magad, se a mások ujjaival ne vedd ki. Ha már mindenáron valami különös módon akarsz sót venni, használd föl erre a czipőgombolódat.

— Ha a tálban egy hajszálat fedeztél fel, ne vedd el tüntetőleg, hanem halgass! Hadd jusson másoknak is.

— Ne hajigáld a házigazdát kenyér galacsinokkal. Ha nem tudsz ellentálni a csábnak, válassz ki néhány öreg kisaszszonyt erre a czélra.

— A csemegét feltünés nélkül rakd zsebre, mert ha a dolgot feltünően csinálod, a többiek utánozni fognak és neked kevesebb jut.

— Igyekezzél a társaságot mulattatni. Erre a legkitünőbb eszköz, ha valaki alól kirántod a széket. — Az is igen hatásos, ha a székekbe — gombostüket szurkálsz.

— Sose kérdezd egy hölgytől, hány éves. Jusson eszedbe, hogy egy szamár husz éves korában már vénebb, mint egy hölgy 60 éves korában.

— **Próba bál.** Alföldy Károly, az előkelő körök által kedvelt táncztanár folyó hó 3-án, szombaton az „Arany Bika“ disztermében tartandó próba báljára, kik tévedésből meghivót nem kaptak, de arra igényt tartanak, ez uton is tisztelettel meghivja.

TÁVIRATOK.

— *A Debeczeni Ellenőr* saját tudósitójától. —

A császárjubileum.

Budapest, deczember 1. Félkilencz órakor a katonaság és zenekarok óriási közönség kisérete mellett lampionokkal bejárták a fővárost, indulókat és a Szózatot játszva.

A Picquart-ügy.

Páris, deczember 2. A forradalmi koalicziő bizottságának tegnapi ülésén Vaughan és Pressensé irók beszédeket mondtak, a melyekben tiltakoztak Picquart hadbirósági üldözése ellen és ama ráfogás ellen, hogy ők hadat inditottak a hadsereg ellen. A gyülés olyan határozati javaslatot fogadott el, a melyben a Picquart ellen folyó vizsgálat megszüntetését és a sztrájk- és sajtóvétségek vagy a haditörvényszékek megsértése miatt üldözöttek számára amnesztiát követelnek.

—

Páris, deczember 2. A Figaro tudni véli, hogy a semmitőszék az utóbbi napokban több helyen házmotozást tartott, amelynek nagy jelentőséget tulajdonitanak.

A Petit Journal megerősiti azt a hirt, hogy a semmitőszék a titkos iratcsomó közlését kérte. A kormány és a semmitőszék azzal a kérdéssel foglalkozik, milyen alakban és milyen óvintézkedésekkel adják ki a semmitőszéknek az

iratokat, hogy indiszkréczió ne történhessék.

A Gaulois egy kósza hirről tesz említést, a mely szerint Picquart-nak egyik vádolt barátja azt a hirt bocsátotta szárnyra, hogy Münster gróf, német nagy követ, a petit bleu-t a német nagykövetség tulajdonaként fogja reklamálni, a mi annak a hitelesség jellegét adja.

A szinészet története Debreczenben.

(Folytatás és vége.)

Ilyen kedvező feltételek alatt kezdte meg Reszler az uj szinházban müködését, egy ügyes müvezetőt Molnár Györgyöt vévén maga mellé. De már 1866. tavaszán Reszler vagyonilag ingadozni kezdett és csőd alá jutott. Ekkor kezdődött meg a közeledés és a tárgyalások a városi szinügyi bizottság és a szinügy-egylet között, mely eddig a provisorius hatóság iránt reservált állást foglalt el, midőn azonban a szinház ügye válságba kezdett jutni, szivesen nyujtott segédkezet. A szinügy-egyletben Debreczennek legbefolyásosabb emberei, élén pedig egy férfi állott (Cs. J.) kinek Debreczen culturalis tekintetben az utolsó századnegyed alatt legtöbbet köszönhet. Szerződés jött létre, melynek értelmében a szinügy-egylet a szinházat 1866. julius 1-től számitandó 10 évre átvette, kiemelvén, hogy erre nem mint bérlő anyagi haszonért, hanem a szinház-tulajdonos városi közönség helyett vállalkozik és a netaláni tiszta hasznot a szinház javára forditja. Jellemző, hogy a szinügy-egyletnek, a légszesz világitás és fütés mellett, a város évenkint 1200 frt subventiót ajánlott, tehát 10 évre 12.000 forintot.

A szinügy-egylet azonban a ruhatár és diszletek beszerzésére és az első költségek teljesitésére 14 000 forintot kivánt oly feltétellel, hogy azt 10 év alatt törleszti és ezenkivül a szerződési idő lejártával az igy szerzett és szerzendő beruházást a városnak jó karban átadja és e feltételeket teljesitette is; a subventiót tehát visszautasitotta.

Önzetlen ügyszeretettel indulván meg a szinügy egylet müködése 1866. julius 1 én, még az a szerencséje is meg volt, hogy Kiss Sándor személyében egy szintén önzetlen, a mellett szakértő és erélyes férfit nyerhetett meg intendansnak. Az intendatura jó sikerrel kezdte és folytatta müködését, kölönösen az első négy szini éven át.

A siker fokozódása azonban 1871-ben a debreczeni közönség és az intendaturán kivül eső okok miatt megszünt. Az udvari subventióban részesülő szinházak, a kolozsvári és a pesti nemzeti szinház magasabb fizetéseikkel nehányat a legjobb tagok közül magokhoz vonták. A közönségnek nálunk is kedvencze, Blaháné Kölesi Luiza, ki 1866 tól kezdve állandóan szinházunknál játszott, 1871. április 27-én utoljára lépett fel és Budapestre távozott. Helyeiket gyengébb tagokkal kelle pótolni. Ezenkivül a megmaradt jobb tagoknak fizetését is majdnem évenkint emelni kellett. Általában az anyagi viszonyoknak ez időtájt megnehezedtét a szinháznak is meg kellett éreznie.

A népszinház is elvett egy párt a legjobb tagok közül, p. o. Együdöt és Horvátot.

1873-ban Kiss Sándor leköszönvén, Serényi Imre lett az intendans. A körülmények mind nehezebbekké váltak, ugy hogy az intendatura 3 utolsó éve már csak tetemes deficzittel tudta magát fentartani. Azonban a végeredmény, az intendatura 9 évére visszatekintve, még sem mondható kedvezőtlennek, mert végleges visszaléptekor 1875-ben a cselekvő állás 18.344 frt 34 krral volt magasabb, mint a szenvedő állás, vagyis az összes szinidény alatti szinházi jövedelemből a terhek levonásával, ezen vagyonérték maradt fel beruházásokban.

1875 től fogva magánvállalkozóknak adatott a szinház. 1875-től 1878-ig Temesváry Lajos igazgatónak, 1878—1881-ig egy szinész-egyesületnek, melynek élén Mándoky Béla állott. 1881. október 1 én pedig a jelenleg is itt müködő Krecsányi Ignácz igazgatása alatti dráma, vigjáték, népszinmü és operette társaság kezdte meg előadásait, a város ezeket már csak fütési segélyezésben részesitvén.

A mi az állandó szinház fennállása óta előadott darabok müfajait illeti, bármint igyekezett is Molnár György müvezető 1866-ban kiadott röpiratában meggyőzni Debreczent, hogy a szinház mondjon le az operáról — az utolsó két évet leszámitva, mindig volt opera is. Az operette cultus 1870. óta itt is, mint mindenütt, kezdett nagyobb kiterjedést venni, azonban még eddig a dráma és operette közti arány — ha meggondoljuk az izlésnek vagy inkább divatnak a legujabb időkben az operette javára nyilatkozó áramlatát — nem mondható lealázónak. A legutolsó szinházi év lefolyásából pedig talán nem csalatkozunk ha azon reményt meritjük a jövendőre, hogy a debreczeni közönség a szinmüvészet pártolása által is fényesen fogja teljesiteni a nemzeti cultura iránt tartozó kötelességét.

Végül dicsekedve kell kiemelnünk, hogy szinházunknál egy az 1866-ik évben felállitott és a szinügy-egylet gondozása alatt tekintélyessé nőtt, jelenleg 32.000 frt tőkével rendelkező szinészi nyugdijintézet — a szinügy egylet és az intendatura buzgó müködésének maradandó emléke — van müködésben, mely jelenleg is két elaggott szinésznek ád segélyt.

E nyugdijintézet a tulajdonos Debreczen városa felügyelete alatt állván, örök időkre biztositva van.

Géresi Kálmán.

Irodalom és müvészet.

* **Czivis naptár.** A mult évben is oly nagy pártolásnak és közkedveltségnek örvendő *Civis Naptár* 1899. évre még bővebb és érdekesebb tartalommal s teljesebb czimtárral jelent meg a Csokonai-nyomda izléses kiállitása és kiadásában. Ez évfolyam tartalma a következő: *Ujévi beköszöntő Szini* Pétertől. *Vidám diák humoros joslatai az 1899-ik nagyreményü esztendőre. Az elátkozott falu.* Népies elbeszélés. Irta: *Szini* Péter. *Akáczvirágzás.* Irta: *Babay* Kálmán. *A haragosok.* Irta: *Gárdonyi* Géza. *Dohánypénz. Hazai* Hugó „Katonahistóriák“ czimü könyvéből. Tanintézeteink közül benne találjuk az ev. ref. kollegiumot, a kereskedelmi Akadémiát, a kegyes tanitórendek algimnáziumát, az állami főreáliskolát, az ev. ref. felsőbb leányiskolát, a Svetits-intézetet. Ezután a mult év története következik, melyben képekkel diszitve soroltatnak fel az év nevezetesebb eseményei. Követi ezt a Hasznos tudnivalók czimü rovat, melyben különnféle háziállatok tenyésztéséről van bőséges tudnivaló, majd *Egészség* és *Háztartás* czimekkel ad sok hasznos utasitást. *A mulattató rovatban Szini* Péter **Vidám versek** czim alatt megjelent érdekes kötetéből több mutatványt s a bő szépirodalmi részt végül számos képekkel diszitett, kaczagtató adoma rekeszti be. A czimtár teljes s több lapon közli a különféle hatóságok, intézetek és társulatok tisztviselőinek névsorát. A csinosan kiállitott, bő tartalmu naptár ára 72 fillér. Hisszük, hogy különösen Debreczen speciális érdekeit szolgáló eme naptár most is a legnagyobb elterjedésnek fog örvendeni.

Törvényszék.

* **A püspökladányi gyilkosság.** A debreczeni törvényszék nemrég tárgyalta *Daróczi* Imre püspökladányi kádársegéd bünügyét, a ki Püspök-Ladányban *Lohrber* Dávid kereskedő nejét és 8 éves leánykáját vadállatias módon meggyilkolta s kirabolta. A gyilkos az asszonyt és gyermekét egyedül találta otthon és előbb az asszonyt, majd a gyermekét baltával verte agyon. A gyilkosság után kutatni kezdett a boltban, de mindössze csak tizenhat krajczárt talált. A tizenhat krajczárt magához vette és hazament, lefeküdt. Csak három nap mulva jöttek rá, hogy ő a gyilkos. Este fogta el a csendőr az olvasó-körben, ahol márczius 15-ikét ünnepelték. A gyilkost, aki eleinte tagadott, de később minden bünbánat nélkül beismerte tettét, *tizenöt esztendei* fegyházra itélte a debreczeni törvényszék, amely büntetést az ottani tábla is *helybenhagyott.* A kir. kuria ma, *Czorda* Bódog elnöklete alatt tartott ülésén a tábla itéletét indokainál fogva *helybenhagyta.*

Kerékpár-verseny.

A kellemes, meleg nyárral elmultak a kerékpárosok reményei is. Hideg, metsző szél fú s hiába süt a nap, már nem kellemes a kerékpározás. Most már csak a szép, verőfényes nyáron átélt emlékek felujitása által él a byciklista.

Bizony szép emlékek is azok!

Különféle vidékek, népek közt kalandozni, nap-nap után szebb, változatosabb szépségeket látni; ma a délibábos Alföldön, holnap a Tátrában lenni, — lélekemelő élvezet.

Egy-egy ilyen világlátott kerékpáros élményei aztán egész kötetekre menne, különösen, ha jól kibővitené vadász szokás szerint.

Egy érdekes versenyt mondunk el a szives olvasóknak.

— — — — — — — — — —

Augusztus 7-én történt Aradon.

Versenyre készült az aradi „Meteor“ klubb s mivel mi is hivatalosak voltunk, elmentünk ketten Y.-nal.

Délután fél 3-kor kezdődött.

A tribün tele volt Arad város szépségeivel, daczára, hogy rekkenő forróság volt. A rendezőség egy-egy tagja folyton biztatott bennünket, ócsárolván ellenfeleinket s dicsérvén — minket.

Egyszerre megszólalt a „start“ harangja. Kimentünk.

A tribünön levő hölgyek érthető hangon birálgattak:

— Nézd, ezek debreczeniek . . . Az ott temesvári! . . .

— Lásd, az ott a klub-titkár . . . ott egy kis ember!

— Hát az is versenyzik?

Ilyen féle megjegyzéseket hallottunk.

A versenypálya az „arad—kurticsi“ országuton volt. Vastagon feküdt rajta a por. Veszélyes volt rajta menni.

Lehajoltam s felmarkoltam egy csomót — égetett mint a tüz.

— Testvér, kicsattan a pneumatik, — mondám.

— Az enyém nem! — mondá Y.

De azért leöntöttük a gummit jeges vizzel!

Startoltunk!

Kezdődtek az előfutamok.

Hatossával futtatunk. Sokszor meg-meg siklott gépünk a homokban.

Y. nagy előnyel első volt! én biztos második, — harmadik egy temesvári.

Kezdtek a debreczeniek után érdeklődni!

Döntő futamra startoltunk. Négyezer méter volt.

Összevágtunk a szemünkkel Y.-nal.

— Szökjünk meg!

Indítás után „Hajrá!“

Kiugrottunk, de a hátam megett hüségesen „ragasztott“ egy temesvári.

Nem tudtuk lerázni.

Az utolsó ezer méterben hagytam őket küzdeni egymással. Y.-nak az utolsó husz méterben csattant ki a pneumatikája. A temesvári lett első!

Mikor leszálltunk, Y.-nal kölcsönösen szidtuk egymást össze.

Daczára szellős öltönyeinknek, alig birtuk kiállani a forróságot. A levegő folytott, olyan volt, mint a gőz.

Főversenyre tartoltunk.

Y. elmaradt pneumatikját fódni. Ketten voltunk a temesvárival. 10,000 métert kellett befutni.

„A repülő start zászlós bajnoka“ jelt adott.

Mintha puskából lőtték volna ki, ugy vágtattam el az orruk elől. 9900 méterben első voltam.

— Éljen! Debreczen!

Utánnam száz méterre jött a temesvári, nincs rá eset, hogy beérjen!

Volt!

A nehéz, vastag porban megsiklott gépem s én kiugrottam az utról s a szélen piramisba rakott kőrakásra felfutva, végig szaladtam tetején s ugy estem le.

Szörnyü rázkódást éreztem s lefordultam a gépről.

Az utánnam jövő temesvári, nem birt kikerülni. Ő is elesett.

Néhány másodpercz mulva talpon voltam. De négyszer, ötször próbáltam felülni, mig végre sikerült.

Mellemmel a gépre esve, oly ütődést szenvedtem, hogy az első kerék villája behajolt, a lábfogó (klipsz) eltört, a kormány félre fordult s a fél czipő leszakadt lábamról.

Az orvos mindjárt megvizsgált.

— „Nem szabad gépre ülni!“

Bementünk egy kis sátorba, ledültem. A többi versenyző résztvevően vett körül. Majd mentek „vigasz“ versenyre.

Magamra maradtam.

Y. elment a versenyre, gépét már megjavitá.

— Hát én itt maradjak?

Kilopóztam. Nem vették észre.

Startholtam.

Mikor a közönség elé érve második lettem, kemény küzdelem után (Y. első lett), akkor futott oda az orvos.

— Hogy mert indulni?

— Nem tudtam megállani?

Este a banketten vettem észre, hogy fáj a mellem az eséstől.

Négy napig fájt s aztán felbiczikliztem Pestre s a Kárpátok közzé.

— — — — — — — — — — — —

Ilyenek elbeszélésével töltjük most a hosszu estéket, mig kint nedves köd ereszkedik némán a városra.

Tibor.

CSARNOK.

Harcz a szerelemért.

Regény három kötetben.

— Forditotta: **Váradi Ödön.** —

(Folytatás.) 30.

— Ez Grey hazája.

— Ugy? Tehát e szép, derék ember — Mr. Neale O' Morice neve — ünnepélyesen megesküdött, hogy Georginának hozzá kell mennie.

— Szegény.

— Most minden esetre, de vannak jó kilátásai. Ő szerelmet vallott leányomnak, megkérte, de nem kapott határozott választ. Ha a válasza — mondá neki — igenlőleg is hangzanék, most még se vehetném el s ha tagadó lenne, nem hinném. Tiz évig fogok utána várakozni, két év mulva ujra eljövök s kegyed addig nem megy férjhez, Miss Colchester.

— Igazi mondás.

— Georgina egész felbevülten jött hozzám tombolt lábaival s mondd, hogy ez nem fog itt történni.

— S mi lett a vége ennek?

— Georgina elbeszélte ezt nem az ő jelenlétében, a mit mondott s erre a lelkész helybenhagyólag integetett, ha valódit mondott, de kijavitá, ha nem hiven beszélt.

Azt hittem, a kis boszorkány bizonynyal egy arczulcsapást mér a szép ir arczára; de nem tette, hanem bosszuságában sirni kezdett.

— S mit tett ön?

— Hagytam őket beszélni.

— Georgina, ha dühös, nem jó kezdeni vele, mert a mit ilyenkor tesz, az soha nincs rendén.

— De a szegény O' Maricevel nem bánt ily ingerülten.

Végig hagyta recitálni mondókáját, akkor azt mondá neki, hogy jól tudja mind az a mit beszélt, nem komoly dolog.

— Ez igazán hidegvérre mutat.

— „Tiz évig fogok reá várakozni — mondá. — Egész életemen át reá fogok várakozni, de félek akkor már megvénülünk s nem szabad elfelednünk, hogy évről, évre jobban megismerjük egymást“.

Egyébként még annyit mondhatok róla, hogy e hónapban itt lesz. Reményei megvalósulását látszik igazolni az, hogy mióta távol van Grey az egyedüli ember, ki Georginára hatást tett.

— Mr. O' Maricek sok szerencsét kivánok mondá nyugodtan Archie. E férfi tetszik nekem. En is szeretem Georginát, bárha én, hogy magam képlegesen kifejezzem, több keményszót, mint csókot élvezek ajkáról. Neki egy ifju, egészséges világnézetü férje van szüksége, nem pedig valami mogorva, beteges embergyülölőre, ki, de hiszen most egy barátomról beszélek.

— Még pedig az igazat mondja. Talán valami titkos bánata van.

— De akkor nem kellene annak árnyékát körünkbe vetnie. A mi Mr. Neale O' Merice-ot illeti, ugy az ő érdekében is óhajtom, hogy ide érkezzék, mielőtt Georgina nagyon sokat gondolna Talbot Greyre.

XII.

Az uj szerelem.

Az idősebb Mr. Grey jó tanácsot adott fiának, midőn azt ajánlotta neki, változtassa tartózkodási helyét s keressen kellemes társaságot, mert az élet többé már nem tetszik neki olyan sivárnak s a jövő nem volt oly reménytelen, mint eddig.

— Különben már előbb sejtette, — hogy elhatározásához nem fog majd hü maradni.

Amint Georginával sétálgatott elgondolta magában, mégis az volna leghelyesebb, ha utóvégre határozott lépésre szánnám magam.

Legjobb volna kimondani az igazat, mig van rá idő.

De a nyilvános leleplezés s a mi ennek nyomában járna, a nagy fetünés rosz következésü lehetne szegény Miriámra nézve s meglehet, hogy Sir Henry azontul mit sem akarna tudni róla.

Ez más szóval annyit jelentett:

— A nyilvános feltünés reám is rossz következményekkel járhatna s Georgina mit sem akarna azontul tudni egy oly férfiuról, a ki ugy bánik a nővel, mint én.

Mily fájdalmasan s kétségbeesve gondolt arra, hogy közte és a szép, magasztos Georgina között válaszfal egyedül azon fehér lap, mely törvényes bejegyzése az ő házasságának, mely lefolyt Rylandtól nem messze egy igénytelen falusi templomban.

Közelgett az idő, mikor az ir pap eljövetelét várták, egy alkalommal este a kártya játék mellett ült a család, a mikor a család tagjai elkezdtek róla beszélni:

— A következő héten örvendhet Georgina, mondá Annil, az ifjabb nővér, egy szép, fiatal tizenhat éves leányka.

— De hát miért? — kérdé atyja.

— Nos azért, mert Mr. O' Maricc jön. Magam is örvendek neki derék ember, e mellett oly derék és erős — nagyobb mint te, papa, még nagyobb, mint Mr. Grey — akarom mondani, mint Mr. Selvin.

— De hát miért örvendjen ennek Georgina? — kérdé Ravel, mialatt az izzó szénen látszott ülni s Talbot homlokát ránczolá.

— Nos, tudja az egész világ, hogy azért, hogy őt elvegye. Mert hiszen előbb udvarolgatott neki jó ideig — nem igaz mond Georgina?

Georgina elpirult s azt gondolta, jobb lett volna, ha a kis leánytestvérei idejekorán lefekszenek s nem kártyáznak.

Mr. Ravel közbe szólt s gondolkodott arról, hogy Annie a játéktalma alatt mással legyen elfoglalva.

Egy cseppet sem volt meglepetve mikor Miss Coldester elhagyta a szobát s nagyon természetesnek találta, hogy Talbot őt követi.

(Folyt. köv.)

DEBRECZENI VÁROSI SZINHÁZ.

Folyószám 63. Bérlet 51-ik szám. „B.“

Ma, pénteken, 1898. évi deczember hó 2-án:

A párisi rongyszedő.

Szinmü 5 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Jean apó, rongyszedő	— Szathmáry.
Hofman, báró	— Bartha I.
Klára a leánya	— Fál Flóra.
Berlville Henrik	— Odri Árpád.
Marie	— T. Halmi M.
Potárné, bába asszony	— Csügényi V.
Rendőrbiztos	— Erőss József.

Holnap, szombaton 1898. Deczember 3-án:

Az oroszlánvadász.

Nagy operette.

KÖZGAZDASÁG.

Érték-tőzsde.

A debreczeni Közgazdasági Bank Részvénytársaság közlése.

1898. deczember hó 2-án.

Államadósság:

Magyar aranyjáradék 4% —	119.75	120.25
„ vasuti beruházási köt. 4½%	120.—	121.—
„ koronajáradék 4% — —	97.75	98.25
„ regále vált. köt. 4½% —	100.10	10.085
Osztrák aranyjáradék 4% —	120.—	120.50
Egységes államkötvény 4²/₁₀%	100,75	101.25
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	138.75	139.75

Részvények:

Magyar hitelbank részvény —	387.50	388.—
Osztrák hitelbank részvény —	358.40	358.60
Magyar ipar- és keresk. bank. r.	101.—	101.50

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogban 4%-os sorsj.	122.25	123.25
„ „ 3%-os „	103.—	104.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	120.25	121.25
Magyar vörös keresztsorsjegy	10.50	11.—
Osztrák „ „ —	19.50	20.—
Olasz „ „ —	11.60	11.90
Bazilika sorsjegy — — —	6.60	7.10
Jó-sziv „ — — —	3.80	4.20

Pénznemek:

Cs. és kir. arany — — —	5.66	5.75
20 márkás arany — — —	11.79	11.83
20 frankos arany — — —	9.55	9.59
1 Sovereigns — — —	12.05	12.09

Budapesti gabonatőzsde.

I. Készáru-üzlet.

1898. deczember 1-én.

Több napi szünet után a malmok ma élénkebben vettek részt a buzaüzletben. Nem annyira a lisztüzlet javulása, mint azon körülmény birta őket vásárlásra, hogy jutányos kinálattal állottak szemben.

Elkelt mintegy 32,000 mm. eleinte 5—10 krral olcsóbban, az üzlet végefelé az árak valamivel javultak.

Rozs változatlan.

Tengeri szilárd.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki. 100 mm. 82 k. 10·90 forinton, 100 mm. 80 k. 10 75 forinton, 200 mm. 80 k. 10·80 forinton, 100 mm. 79·5 k. 10.70 frton, 200 mm. 79 k. 10·75 frton, mind három hónapra.

II. Határidő-üzlet.

Az üzlet ma szilárdan indult meg. Az élénkebb forgalom a készáruüzletben fedezésekre és véleményvásárlásokra ösztönzött és ennek folytán ismét 5 krnyi javulás állott be.

Hivatalos záróárfolyamok déli 1 órakor.

Buza márcziusra	9.71— 9 73
Rozs márcziusra	8.53— 8.55
Tengeri májusra	4 81— 4.83
Zab márcziusra	5.96— 5 98
Repcze augusztusra	12.40—12.50

Délután 4 órakor zárlat:

Buza márcziusra	9·69— 9.70
Rozs márcziusra	8.49— 8.50
Zab márcziusra	5.96— 5 97
Tengeri májusra	4.78— 4.78
Repcze szeptemberre	12.40—12·45

Kiadó és laptulajdonos:
Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.
Felelős szerkesztő: Koncz Ákos.
Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

3 tuczat 5 forintért
valódi francza
Gummi
vagy
Halhólyagot 983—26—25
a legfinomabb minőségben szállit a „Nagybani gummiáru raktár" IX. ker., Üllői-ut 21. szám. — Szétküldés titoktartá-mellettutánvétellel, nem tetsző árukért a pénz visszaadatik.

Bérkocsik dijszabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
I. Napszámra.		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5—	3—
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3—	2—
II. Óraszámra.		
Fél órára	—40	—30
Háromnegyed órára	—60	—45
Egy egész órára	—80	—60
Minden következő órára	—40	—30
Az utolsó órán tul félórára vagy kevesebb időre	—20	—15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompóin belül	—50	—30
IV. Meghatározott járatok.		
Temetéseknél (valláskülönbség nélkül), ha a végtisztesség a templomban történik	—	—
A temetőbe ki és vissza	2—	1 40
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	1 20	—80
A szinházba menet	—60	—40
A szinházból jövet	—80	—60
Bármely vasuti indóház vagy raktárhoz nappal menet vagy jövet kézi táskával	—50	—30
Éjjel menet vagy jövet kézi táskával	—80	—60
A kocsis mellé elhelyezett minden darab málha után 10 kr. jár.		
A korcsolyázó vagy csónakázó tóhoz, czukorgyár, légszeszgyár, kertészeti egylet és gőzmalomhoz menet vagy jövet	—50	—30
Menet és visszajövet egy órai várakozással	—80	—60
A nagyerdei fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	—50	—30
Menet és jövet egy órai várakozással	1—	—70
Minden következő órára	—60	—40
Külső barom- és lóvásártérre oda és vissza egy órai várakozással	1 20	—90
Minden következő órára	—40	—30
A katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	—50	—30
Menet és jövet egy órai várakozással	—80	—60
Minden további órára	—40	—30

A dijak reggeli 6 órától esti 9 óráig számittatnak.

Az előkelő hölgyvilág legkedveltebb illatszere
az Eau de Cologne 4711. sz.
az összes kiállitásokon legjobbnak elismerve és a legmagasabb dijakkal kitüntetve.
R. Ferd. Mülhens
orosz császári udvari czállitó
Valódi KÖLNI VIZE
kapható minden finomabb illatszer-üzletben.

A
Civis Naptár
megjelent. Ez a kalendárium rendkivül érdekes tartalommal, számos szép képpel bir. A czimtár az idén ismét terjedelmesebb.
Kapható a Csokonai-nyomda és kiadó-részvénytársaságnál, minden könyvkereskedésben és tőzsdében példányonként
36, bekötve 46 krajczárért
Népszerü naptárunkat, mely immár közszükségletet képez, feleslegesnek tartjuk hangzatos frázisokkal agyondicsérni. Tény az, hogy a naptárt évről-évre bővitjük s hogy mindenképen városunk és a vidék érdekeit szolgálj k vele.

„Csokonai" nyomda és kiadó r.-t. nyomása. 1898.